

ГЕОСФЕРИ (від *гео...* і грец. *σφαῖρα* — куля) — концентричні оболонки Землі, щільність речовини яких збільшується від периферії до центру Землі відповідно до термодинамічних і гравітаційних умов. Виділяють зовн. оболонки — *атмосферу* і *гідросферу*, та внутр. — *земну кору*, *мантію* і *ядро Землі*. Земна кора відділяється від мантії поверхнею Мохоровичича. Мантія Землі поділяється на *верхню мантію Землі* і *нижню мантію Землі*. Частину верхньої мантії, що лежить безпосередньо під земною корою, називають субстратом. Земна кора разом із субстратом становить *літосферу*. Середня частина верхньої мантії називається *астеносферою*, або шаром Гутенберга, нижня — шаром

Голицина. *В. Вернадський* увів у наук. обіг синонім Г. — геол. оболонки Землі. Виділяється *біосфера*, що охоплює, розміщуючись у них, верхню частину літосфери, атмосферу та гідросферу. Наук. уявлення про особливості окремих Г. базується гол. чином на даних геофіз. методів дослідження.

Рекомендована література

1. Гутенберг Б. Физика земных недр. Москва, 1963;
2. Тектоносфера Земли. Москва, 1978.

А. Я. Радзівілл

Бібліографічний опис:

Геосфери / А. Я. Радзівілл // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-29162>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).